

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції
(24–25 квітня 2025 року, м. Львів)

За загальною редакцією Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2025

УДК 005:334:338.4

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Галина Поченчук

доктор економічних наук, доцент

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Основні внутрішні характеристики глобальної сервісної економіки формуються під впливом кардинальних структурних змін у світовій економіці. Вони зумовлені загальною тенденцією до уповільнення розвитку індустріального сектору, одночасною диверсифікацією сфери послуг, її стрімким зростанням у національному доході й споживанні, а також глибокими змінами у структурі людських потреб, фінансовій системі й рівні зайнятості. До економіки послуг (або сервісної економіки) належать сектори, продукти праці яких виступають у вигляді послуг — побутове обслуговування, надання торговельних, ремонтних та інших послуг, охорона здоров'я, освіта, фінанси, транспорт і зв'язок. В економічно розвинених країнах у цьому секторі зайнято найбільше працівників, в ньому формується більша частина валового продукту (понад 50%), і він зростає найшвидшими темпами, а за перевищення його частки у 70% ВВП вважають, що економіка такої країни є постіндустріальною [1].

Важливість сектору послуг разом із його величезними можливостями свідчить про те, що країни на всіх рівнях розвитку можуть використовувати його для створення якісних робочих місць і зростання продуктивності. Саме в цій сфері зосереджено основну частку малого бізнесу. Це пов'язано із тим, що більшість людей, які починають бізнес, є фахівцями в певній галузі, а не розробниками бізнесу. Великі механіки створюють автомагазини, талановиті продавці відкривають дилерські центри, чудові лікарі засновують власні практики. Здібні архітектори, юристи та будівельники відкривають власні фірми. Але всі вони, як правило, не бізнесмени і переважно не мають розвинених підприємницьких здібностей. Вони знають, як робити те, що вони роблять, і люблять те, що роблять, а продуктом вважають якість своєї роботи.

Зазначену тенденцію розвитку малого бізнесу в сервісній економіці також можна пояснити об'єктивними чинниками, які впливають на менеджмент (рис. 1).

Рис. 1 Об'єктивні чинники впливу на менеджмент

Аналіз сучасних тенденцій в управлінні бізнесом, які сприяють ефективності ухвалення рішень і забезпеченню економічної ефективності й стійкості бізнесу, показує такі тенденції: розширення застосування актуарної науки, управлінського консультування, сучасних цифрових технологій; ризик-менеджмент (ERM), аналітика й управління даними, візуалізація даних, поширеність пласких організаційних структур, цифрові робочі місця, зростання важливості м'яких навичок. Швидкі зміни в технологіях і культурі робочого місця підкреслили цінність пласких організаційних структур у тенденціях управління, особливо для малого бізнесу, через невеликий розмір і відсутність потреби в ієрархічному адмініструванні, що збільшує відповідальність менеджменту. Цей гнучкий організаційний підхід передбачає кілька рівнів

управління або повну відсутність і надає більше відповідальності всім співробітникам. Крім того, з появою гібридних і віддалених робочих середовищ та швидким розвитком технологій дедалі більше компаній малого бізнесу покладаються на цифрові інструменти. Серед ключових технологій — хмарні рішення, великі дані / аналітика, інтернет речей, роботизована автоматизація процесів, платформи для маркетплейсів, штучний інтелект і машинне навчання, зелені технології (Green tech), блокчейн, доповнена / віртуальна реальність, метавсесвіт, квантові обчислення. Багато із цих цифрових інструментів є доступними для малого бізнесу, вони особливо сприятимуть розвиткові у сервісній економіці.

Зазначені сучасні тенденції та чинники в управлінні малим бізнесом у сервісній економіці, орієнтовані на впровадження цифрових технологій, аналітики й ризик-менеджменту, сприяють підвищенню ефективності ухвалення рішень і стійкості компаній, і загалом — економічному зростанню та адаптації бізнесу до сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Йохна В., Михальчук І., Шатровський С. Сервісна інфраструктура інноваційно-орієнтованої економіки: погляд з позицій теорії цінності. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3232.
2. America's small businesses: Time to think big. URL: https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/americas-small-businesses-time-to-think-big
3. 11 management trends to plan for in 2024. URL: https://www.walkme.com/blog/management-trends/.